smlouvy ničeho nezměnilo, neboť dodatek ten neznamenal odmítnutí nabídky žalovaného, spojené s novou nabídkou žalobcovou, ani stanovení nové podmínky smíru, jak odvolací soud mylně za to má, nýbrž, jak už řečeno, pouhé poskytnutí lhůty ke splnění obligace, k němuž bylo poručenstvo po rozumu §u 904 obč. zák. oprávněno.

Žalovaný svým prohlášením z 9. listopadu 1924 též proti tomu námitek nevznesl, nýbrž pouze prosil o delší lhůtu ke složení od 1. ledna 1925. Poručenstvo bylo ve smyslu uvedených zákonných předpisů oprávněno, prosbu tu odmítouti a trvati na lhůtě 14denní, jím stanovené (§ 904 obč. z.), když však povolilo další lhůtu do 1. prosince 1924, platila tato lhůta a nebyl žalovaný oprávněn, pod zámínkou, že neslíbil složiti narovnaný peníz ihned, od smíru hotově již ujednaného jednostranně ustoupiti a žádati o pokračování sporu.

Prodloužilo-li poručenstvo lhůtu ke splnění opětně do 1. ledna 1925, platí tato lhůta (§ 904 obč. zák.) a jest dlužník po jejím marném uplynutí v prodlení (§ 1417 obč. zák.) s následky o § 1334 obč. zák. uvedenými.

Neposoudil tedy rekursní soud případ po právní stránce správně, a bylo proto změniti jeho usnesení zrušovací, správně však pozměňující, a obnoviti usnesení prvého soudu, neboť ujednaným soudním smírem byl spor ukončen; vždyť jest soudní smír dle § 1 č. 5 ex. ř. exekučním titulem.

Rozhodnutí nejvyššího soudu v Brně ze dne 7. dubna 1925 č. j. R I 208/25-1. —*b*—

LITERÁRNÍ ZPRÁVY.

Československé civilní právo procesní. Díl I. Nauka o organisaci a příslušnosti soudů. Díl II. Řízení před soudy prvé stolice. Díl III. Opravné prostředky a zvláštní způsoby řízení. Se stálým zřetelem ke Slovensku a Podkarpatské Rusi. Napsal JUDr. Václav Hora, ř. profesor Karlovy university v Praze. S věcným rejstříkem dílu I.—III. a doplňky k dílu I. a II. v Praze (díl I. 1922, díl II. 1923, díl III. 1924). Nákladem vlastním s podporou ministerstva školství a národní osvěty. V komisi spolku československ. právníků »Všehrd«. Tiskem Dra. Ed. Grégra a syna v Praze (díl I.) a knihtiskárny »Typus« na Smíchově (díl II. a III.).

Jest tomu již celá řada let, co podepsaný ve Zprávách Právnické jednoty moravské v Brně si postěžoval, že na české

právnické fakultě pražské — tehdy jediné — vedle univ. prof. Dra Emila Otta není pro tak krásný, důležitý a zajímavý právní obor, jakým jest civilní řízení soudní, jediného docenta.

Byla dokonce i obava, že po odchodu jmenovaného vědce zůstane stolice ta neobsazena, osiřelá.

Obavy ty se, bohudíky, nesplnily. Objevila se z řady soudců osobnost, která se pro onu disciplinu habilitovala a splnila veškeré naděje, které jí při připuštění za docenta sprovázely. Osvědčila se svými četnými literárními pracemi tou měrou, že nebylo pochybnosti o jejím jmenování za řádného profesora civilního řízení soudního na české právnické fakultě pražské po odchodu prof. Otta na zasloužený odpočinek.

Jest to spisovatel shora uvedeného trojdílného spisu, důstojný nástupce zvěčnělého velkého učence prof. Otta, jemuž jako zakladateli české vědy procesní jest ze vděčné oddanosti celé dílo to připsáno.

Dvojitost práva, kterou máme ve svém státě a se kterou nutno ještě pro delší dobu počítati, uložilo spisovateli jako universitnímu učiteli povinnost, aby studujícím poskytl možnost, osvojiti si znalost práva platného v celém obvodu státním. Neboť právnický dorost má míti, až vejde do života, způsobilost konati služby v kterékoli části státu. Spisovatel měl při tom na mysli i praktické právníky. Nejenom na ty, kteří jsou nebo budou povoláni k tomu, aby působili na Slovensku a v Podkarpatské Rusi, ale i na ostatní.[1])

Dílo vydané zpracovalo tudíž soustavně oboje civilní soudní řízení, dřívější rakouské a uherské se všemi doplňky, které v našem procesním zákonodárství nastaly. Objemnost spisu (díl I. má 212, díl II. 442 a díl III. 274 stran) jest tím vysvětlena.

Prvější s. řízení uzákoněno bylo v letech 1895 a 1896 (viz na str. 15. dílu I.). Nelze zamlčeti, že zákony rakouské byly tehdejší justiční správou bohatě vypraveny a ministerskými vysvětlivkami a dobrozdáními nejv. soudu k nejdůležitějším jich předpisům, jakož i za účelem snadnějšího použití úř. vzorci opatřeny. Přechod ze zastaralého písemného řízení do nového, moderního ústního, nastal tím hladce, bez všech obtíží. Veškeré právnictvo uvítalo s radostí, ba s nadšením zdařilé dílo zákonodárné, které se také brzo vžilo. Nové zákony procesní (jurisdikční norma, soudní a exek. řád) a s nimi spojený zákon o organisaci soudní, vyvolaly pak nepřehlednou řadu prací lite-

[1]) Z předmluvy k dílu I.

rárních. Žeň byla nad míru bohatá. Kde kdo pospíchal, aby, rozradostněn nad novou úpravou civ. soudního řízení, přispěl svou duševní hřivnou ke správnému poznání nových zákonů. Soudům připadnul tu úkol veliký. Splnily jej k všestranné spokojenosti..

Literatura rakouského práva procesního uvedena jest v § 7 dílu I. Spisovatel připouští, že není uvedena úplně. V předmluvě jest to objasněno. Zmínky zasluhoval Dr. Hugo Schauer, který prvý ze všech již v r. 1896 komentoval soudní řád a k jeho správnému poznání velice přispěl. Než i čeští právníci nezůstali po zadu. Prof. Ott svým soustavným úvodem razil cestu ostatním, mezi nimiž Bílý, Boubela, Flieder, Fryc, Hartmann, Kasanda, Menoušek, Pantůček, Stieber. Worel buďtež alespoň zde jmenováni.

Uherský civilní řád soudní z r. 1911 měl již při své kodifikaci nejen znění rak. s. řádu, nýbrž i praktické výsledky a zkušenosti při jeho provádění před očima. Nejen odchylné státní poměry a povaha jeho národnosti, nýbrž i hrdost a pýcha Maďarů na jejich samorostlost a státní samostatnost, nedopouštěly prostého převzetí předpisů rak. c. s. řádu do zákonodárství uherského.

Nedá se upříti, že některá jeho ustanovení byla i u nás po státním převratu přijata dosti sympaticky a že snad při kýžené unifikaci obou s. řádů pro celou čs. republiku bude k nim přihlíženo. Než stěžejní zásady rak. s. řádu, jak je geniální Klein vybudoval, zůstaňtež ušetřeny! Caveant consules!

Pravdou jest ovšem: Soudní řád rak. ukládá soudcům značné povinnosti, než nelze zapříti, že za dobré vůle a součinnosti stran a právních zástupců umožňuje, aby právu získán byl plný průchod. To jest právě nejdůležitější.

Při tomto stavu věcí zdálo by se, jako by nového soustavného zpracování obou s. řádů nebylo bývalo více zapotřebí. Tomu však tak není. Soustavný úvod Ottův jest úplně rozebrán a dorostu právnickému ponejvíce nepřístupným. Jeho úmysl, pořídit opravené vydání druhé, byl jeho úmrtím zmařen. Více názorů jeho doznalo již soudní praksí opravy, novela o soudních úlevách a v době popřevratové naše vlastní zákonodárství přinesly pak pronikavé změny a doplňky, které nemohou zůstati bez povšimnutí.

Tak zásluhou prof. Hory povstalo nové, a možno ihned říci, zdařilé a dokonalé soustavné dílo, shora označené. Týž byl k tomu svou vědeckou potencí nad jiné povolán. S ohledem

na to, že díl I. vyšel již r. 1922 a II. r. 1923 a že jednotlivá ustanovení byla zase zákony pozdějšími předstižena, připojeny byly k III. dílu z r. 1924 doplňky, sahající až do září 1924.

Od té doby došlo však již zase k d o s t i četným novotám významu i procesuálního, na které bude v této literární zprávě poukázáno.

Horův spis zachoval ponejvíce pořad zákony samými zaujatý. Předvádí nejprve základní zásady, »vytyčuje všeobecná hlediska«, načež jednotlivá ustanovení uvádí a vykládá. Novotou jest u porovnání s jinými system. pracemi, že se nevyhýbá ani kritice různých zák. zařízení, ba i zákonů samých (tak jen příkladmo: o samosoudcovství u sborových soudů první stolice, o soudcích z lidu, o příslušnosti v řízení konkursním, o soudech mimořádných, o účincích úpravy řízení ve věcech manželských, o rozšíření zákona o spol. s ručením obm. na Slovensko (na str. 92 dílu II. a j. v.), ani námětům reformním.

K dotvrzení správnosti přednesených názorů není se, až na několik málo výjimek (viz díl II. na str. 178 a 416, díl III. na str. 232) literatury vůbec dovoláváno, ač jí bylo dle vlastního přiznání v předmluvě k dílu I. hojně použito. Stalo se tak v zájmu přehlednosti, stručnosti a konec konců i menšího nákladu. K judikatuře bylo přihlíženo, pokud šlo o rozhodnutí povahy zásadní. Kde se s nálezy nejv. soudu nesouhlasí (tak v dílu II. na str. 168 a v dílu III. na str. 194), odchylné mínění se zvláště odůvodňuje. V jednom případě (III. str. 194) prohlašuje se opačné stanovisko nejv. soudu v Brně z a n a p r o s t o p o c h y b e n é a z c e l a p o v r c h n í, odporující jak vůdčím zásadám ovládajícím řízení o rozluku tak znění zákona. Tento přísný posudek není, bohužel, bez jistého oprávnění.

Podle vzoru Ottova spisu nenalézáme poznámek pod čarou. Odstavce menší důležitosti jsou v souvislosti obsahu menším tiskem znatelny.

Po tomto všeobecném úvodu budiž podepsanému dovoleno, aby přičinil ještě několik poznámek detailních, kde týž jest buď náhledu odchylného, neb pokládá za vhodno, obsah spisu doplniti. Rozhodnutí nejv. soudu, jak bývalého vídeňského, tak našeho popřevratového brněnského, jest použito jen tam, kde jsou zásadního významu. Dodatky uvedeny jsou postupně k jednotlivým d í l ů m s poukazem na jejich §§ a strany.

Díl I.

K § 8, na str. 33:

1. Jako další příklad možno uvésti uplatňování nároků proti eráru z dopravy věcí poštou pořadem práva, o čemž je zmínka na str. 144, dílu I. Nároky tyto uplatňují se dle d o s a v a d n í soudní prakse u příslušného o b e c n é h o (nikoliv obchodního) soudu, také ne u soudu pro spory syndikátní.[2]) Otázkou jest, setrvají-li soudy při svém názoru o prvém sudišti, poněvadž čs. pošta byla na základě zákona ze dne 18. pros. 1922, ř. 404 Sb. o úpravě hospodaření ve státních závodech dle § 1 vl. nařízení ze dne 25. září 1924, č. 206 Sb. zařaděna mezi podniky výdělkové.

2. Názor spisovatelův, že případ pod č. 4 uvedený — že soudy mohou rozhodovati teprve, nebyl-li nárok strany úřadem správním uznán — může nastati jenom tehdy, když jest předepsán v ý s l o v n ě z v l á š t n í m z á k o n e m — došel souhlasu i nejvyšším soudem vídeňským.[3]) Týž rozhodnul, že příslušnosti soudů ku rozhodování rozepří, v nichž uplatňují úředníci a zřízenci státních drah svá práva ze služebního řádu vyplývající a opatřeními železniční správy porušená, nevadí okolnost, že o rozkladu ve svých právech zkráceného rozhoduje dle pragmatiky v poslední instanci ministerstvo železnic, třeba by toto dosud nebylo rozhodlo.

K § 11, na str. 50:

Jako další obligatorní soudy rozhodčí se uvádějí:

k) rozhodčí soud nemocenské pojišťovny dle §§ 196 a násl. zákona ze dne 9. října 1924 o pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří č. 221 Sb., dále pojišťovací soud a vrchní pojišťovací soud dle §§ 216 a násl. téhož zákona, jakož dle §§ 111 a násl. zákona ze dne 10. června 1925. O pojištění osob samostatně hospodařících pro případ invalidity a stáří č. 148 Sb.

l) rozhodčí soud plodinové bursy v Bratislavě dle § 14 zákona ze dne 15. února 1922, č. 69 Sb.

K § 14, na str. 68:

Zřízení samosoudce u sborového soudu první stolice jeho presidentem vyžaduje s c h v á l e n í presidentem v. z. soudu (§ 33 zákona o org. s. a min. výnos z 2. června 1914, č. 41 Věstníku, § 1, odst. 6.).

---

[2]) Srovnej nález, uveř. v Právníku z r. 1918, na str. 156.

[3]) Viz j e h o nález, uveřejněný ve Zprávách Moravské jednoty právnické v Brně z r. 1914, seš. č. 4, na str. 111.

tak přípustno,[4]) ačkoliv se to jinak n e odporučuje — jest mu při něm vznésti obranu nepříslušnosti.

K § 24, na str. 129:

Řízení druhou částečnou novelou k obecnému zákoníku obč. upravené vylučuje pro budoucnost veškeré žaloby o určení neb opravení hranic, které dosíci chtěly souhlasu odpůrcova k vymezení sporné hranice, a jichž prosba žalobní zněla jen všeobecně, bez bližšího udání hraniční čáry a stanoviště mezníků. Novela odňala žalobám těmto veškeré existenční oprávnění, takže předpisy §§ 49, č. 3 a 81, odst. 1. j. n., pokud jednají o takových samostatných žalobách, možno pokládati za zrušeny.

Tam, kde připojí se žalobě vlastnické (neb z domnělého vlastnictví) návrh na uznání území v předem u r č e n ý c h h r a n i c í c h, jest tento jen výronem a příslušenstvím (accesorium) žaloby vlastnické a pro takové žaloby platí v š e o b e c n é předpisy o předmětné příslušnosti a o zvláštních soudech výlučných.

Tímto dodatkem ž a l o b a v l a s t n i c k á s v é h o r á z u n e p o z b ý v á.[5])

K § 25 na str. 137 a 138:

Přisvědčiti by bylo judikátu č. 253, že ryze majetkovými j s o u spory o slušnou výživu, jíž je povinen manžel nerozvedené neb nerozloučené manželce a jsou povinny děti nuzným rodičům a že předmětná příslušnost soudu k projednávání a rozhodování o nich řídí se po rozumu § 49, č. 1, pokud se týče § 50, odst. 1. j. n. podle hodnoty předmětu sporu, poněvadž mínění, že »ryze majetkovými rozuměti sluší jen ty nároky, při nichž jak právní základ tak uplatňovaný předmět patří k právu majetkovému,« dlužno odmítnouti. V tomto směru rozhoduje stále i nejvyšší soud brněnský.[6])

§ 34, na str. 198:

Nejvyšší soud v Brně o d c h ý l i l se od názoru v judikátu

---

[4]) To vyplývá ze zákona samého a z výnosu min. sprav. k zákonu o úlevě soudům ze dne 22. června 1914, č. 43 Věstníku, obsahujícího výklad k §§ 223 a 225c s. ř.

[5]) O tom viz pojednání podepsaného ve Zprávách Moravské jednoty právnické v Brně, sešit I. a II. a ve zvláštním spise, vydaném nákladem Právnické jednoty r. 1917, částečně souhlasně nález ve sbírce n. s. (Vážný) pod č. ř. 3391.

[6]) Nejvyšší soud v Brně vyjádřil se v t é m ž e s m y s l u i ve svém dobrozdání (dosud nikde n euveřejněném), kteréž si nedávno vyžádalo ministerstvo sprav. o otázce, zdali přípustno je spojení alimentační žaloby manželky se žalobou na rozvod, jakož i se žalobou na rozluku manželství. »A l i m e n t a č n í m« jmenuje nejv. soud ten nárok jen k vůli krátkosti i při rozluce, ač zde § 1266 obč. zák. mluví o d o s t i u č i n ě n í.

tak přípustno,[4]) ačkoliv se to jinak n e odporučuje — jest mu při něm vznésti obranu nepříslušnosti.

K § 24, na str. 129:

Řízení druhou částečnou novelou k obecnému zákoníku obč. upravené vylučuje pro budoucnost veškeré žaloby o určení neb opravení hranic, které dosíci chtěly souhlasu odpůrcova k vymezení sporné hranice, a jichž prosba žalobní zněla jen všeobecně, bez bližšího udání hraniční čáry a stanoviště mezníků. Novela odňala žalobám těmto veškeré existenční oprávnění, takže předpisy §§ 49, č. 3 a 81, odst. 1. j. n., pokud jednají o takových samostat-

Oprava.

Do recense spisu p. prof. dr. Hory vloudily se tiskové chyby, které se tímto dodatně opravují:

Na str. 509 v první řádce místo »jinak« má býti »nijak«;

na str. 510 v druhé a páté řádce místo »rei vitae« má býti »rei sitae«;

na str. 511 v osmé řádce místo »kompetence« má býti »kompensace«;

v poznámce 9. místo »Kompensationsrecht« má býti »Kompensationseinrede«;

na str. 514 na 4. řádce od dola má za slovem »odvolání« státi (i sdělení odvolací);

v poznámce 16. v řádce druhé místo »den denselben« má býti »der denselben«;

na str. 516 v pozn. 22. místo »Tak v repetitorice« má býti »Tak v repertoriu«;

na str. 518 v pozn. 26. za slovem »universitě« má býti »prof. dr. Egon Weiss«.

o úlevě soudům ze dne 22. června 1914, č. 43 Věstníku, obsahujícího výklad k §§ 223 a 225c s. ř.

[5]) O tom viz pojednání podepsaného ve Zprávách Moravské jednoty právnické v Brně, sešit I. a II. a ve zvláštním spise, vydaném nákladem Právnické jednoty r. 1917, částečně souhlasně nález ve sbírce n. s. (Vážný) pod č. ř. 3391.

[6]) Nejvyšší soud v Brně vyjádřil se v t é m ž e s m y s l u i ve svém dobrozdání (dosud nikde n euveřejněném), kteréž si nedávno vyžádalo ministerstvo sprav. o otázce, zdali přípustno je spojení alimentační žaloby manželky se žalobou na rozvod, jakož i se žalobou na rozluku manželství. »A l i m e n t a č n í m« jmenuje nejv. soud ten nárok jen k vůli krátkosti i při rozluce, ač zde § 1266 obč. zák. mluví o d o s t i u č i n ě n í.

č. 149 projeveného, že totiž lze žalobu o zaplacení hypot. pohledávky 5000 Kč převyšující podati vždy u okr. soudu rei vitae, je-li jen tato žaloba spojena se žalobou hypot. a že t u t o žalobu hyp. jest možno v ž d y c k y podati u o k r e s n í h o soudu rei vitae.[7]) Tím jest souhlas s názorem spisu Horova docílen.

K § 34, na str. 207:

Jako další soud místa nehody jest

c) pro žaloby na náhradu škody, která byla způsobena provozem letadla, podle volby žalobcovy věcně příslušný soud, v jehož obvodu nastala udalost, kterou škoda povstala (§ 37 zákona ze dne 8. července 1925 o letectví, č. 172 Sb.):

Díl II.

K § 7, na str. 38—43:

1. U r o z h o d č í h o s o u d u pojišťovacího mohou se dáti strany zastupovati zmocněnci. Zmocněncem může býti každá svéprávná osoba, jež není vyloučena z volebního práva do obecního zastupitelstva. Zastupování právními zástupci n e n í přípustno. V řízení před p o j i š ť o v a c í m i s o u d y mohou se strany dáti zastupovati k a ž d o u svéprávnou osobou, která je schopna před soudem jednati.

Při vrchním pojišťovacím soudu musí strany býti při ústním jednání zastoupeny »o s o b a m i p r á v z n a l ý m i«. K tomu viz §§ 207, 223, odst. 2. a 230, odst. 2. zák. cit. č. 221/24 Sb., pak §§ 112, odst. 2. a 115, odst. 2. zák. č. 148/25 Sb.

2. Ustanovení § 124, odst. II. pojišťovacího zákona ze dne 23. prosince 1917, č. 501 ř. z. platí podle nařízení min. sprav. ve shodě s účastněnými ministerstvy ze dne 28. prosince 1918, č. 102 Sb. i v čs. republice a není účinnost jeho odložena. Jinak u odst. III. téhož §u. Viz dílo: Soukromé pojišťovací právo čs. Dra K. Hermana Otavského, část první, na str. VIII.

K § 19, na str. 126 a násl.:

Řízení u rozhodčího soudu je veřejné a ústní. Totéž platí v řízení u pojišťovacího soudu (§§ 208 a 223 výše cit. zák. č. 221/24 Sb. a § 112 zák. č. 148/25 Sb.).

Vrchní pojišťovací soud rozhodne o odvolání z p r a v i d l a v zasedání **ne**veřejném, o stížnostech v ž d y (§§ 230 a 231 zák. č. 221/24 Sb. a § 116 zák. č. 148/25 Sb.).

K § 24, na str. 162:

1. Jakousi výjimku z pravidla, že procesní soud, u něhož

[7]) Srovnej o tom nález uveř. v sešitu č. 2. Právníka z r. 1925, na str. 65 a 66.

se mezitímní určovací návrh činí, musí býti k rozhodnutí o něm věcně příslušným, shledáváme u samosoudců při sbor. soudech první stolice podle § 7 a j. n. V tomto §u nelze spatřovati určení příslušnosti, nýbrž toliko nový předpis pro obsazení sbor. soudu. Je proto samosoudce ve sporu před ním řádně zahájeném oprávněn rozhodnouti i o m. urč. návrhu, byť tento podle svého ocenění i převyšoval hranici v § 7a (nyní 20.000 K) vytknutou.[8])

2. Námitka kompetence protipohledávky **není** předmětem m. urč. návrhu, poněvadž zpravidla jen žalobnímu nároku právní účinnost odnímá a tudíž prejudiciálního významu nemá, a může proto jako taková jak u okr. soudu tak sb. soudu v libovolné výši (ovšem vždy jen s účinkem v § 411 c. ř. s.) uplatňována býti. §§ 96 j. n. a 411 c. ř. s. rozlišují přesně kompensaci protipohledávky a jsoucnost prejudiciálního práva neb právního poměru.[9])

O vyřízení námitky kompensace protipohledávky, která v případě § 391 odst. 3. c. s. ř. nabývá rázu útočného prostředku, jedná spis v dílu II. na str. 390 a násl.

K § 32 na str. 224:

O doručování v cizozemsku máme předpisy a) všeobecné, b) zvláštní. Jsou:

K a) ve Sdělení č. 28 Věstníku z r. 1923 (normativní výnos presidia ministerstva zahran. věcí z 28./VI. 1922, č. j. 98450/22-I.); k b) do Francie v prohlášení č. 95/24 Sb.; do Italie (pokud se týče dřívějšího rak. slovenského území) ve výnosu č. 1/22 Věstníku; do Jugoslavie ve smlouvě č. 146/24 Sb.; do Maďarska ve Sdělení č. 63/25 Věstníku; do Německa ve smlouvě č. 130/24 Sb.; do Polska ve Sdělení č. 12/25 V.; do Rakouska ve Sdělení č. 6/23 V.; do Ruska ve Sdělení č. 142/22 V.; do Švédska ve výnosu č. 7/23 Věstníku.

O doručování spisů v tuzemsku na žádost cizích soudů platí výnos č. 5/23 Věstníku a č. 115/24 Věstníku.

K § 40, na str. 294:

Ku γ: Ve sporu o splnění peněžitých závazků ve starých korunách v poměru k republice Rakouské platí přerušení podle vl. nařízení ze dne 18. prosince 1924, č. 274 Sb. do 31. pros. 1925.

---

[8]) Tak je nyní stálá s. prakse. Viz nález v Právníku z r. 1917, na str. 273.

[9]) V tom směru je bohatá literatura. S názorem projeveným souhlasí Urban ve svém důkladném a obsažném spise: Die Kompensationsrech. im öster. Zivilprozess, uveř. v Juristische Vierteljahrsschrift, sv. 34 z r. 1901. Jinak Klein, Vorlesungen, na str. 217 a nález víd. nejv. soudu v úř. sb. ř. 1837.

§em 7 zákona ze dne 26. března 1925, č. 46 Sb. byla vláda zmocněna, nařídíti další přerušení sporů a exekucí.

Jako další přerušení se uvádí:

δ) podle § 10 vl. nař. ze dne 27./VI. 1924, č. 224 Sb. nemohou pohledávky povinné přihlášce podrobené po dobu platnosti tohoto nařízení býti soudně vymahány. Bylo-li řízení soudní zahájeno, přeruší se z úř. moci neb na žádost stran.

η) pro peněžité závazky, znějící na rak. uh. koruny z pojištění na život, důchody nebo úraz mezi pojišťovnami maďarskými a pojištěnci čs. a naopak, až do 28. listopadu 1925, podle vl. nařízení ze dne 17. července 1925, č. 170 Sb.

K § 42, na str. 300 a 301:

1. Prof. Ott zařaďuje mezi věci feriální též spory manželské,[10]) vylučuje však spory syndikátní.[11])

2. Soudní prázdniny platí i pro řízení nesporné, však jen pokud by straně průtahem opatření nevzešla škoda (čl. XXXVI uvoz. zák. k c. s. ř.). O těch, které průtahu nesnesou, rozhodne přednosta soudu, předseda senátu a samosoudce (§ 224, odst. 2. c. s. ř.).

K § 53, na str. 382:

Na svá usnesení není soud vázán také pak, mají-li za předmět odepření neb odejmutí práva chudých neb trestní opatření proti svědkům a znalcům. Tu může rekursu sám vyhověti (§ 522, odst. 1. c. s. ř.). O tom bližší v dílu III., na str. 30.

K § 54, na str. 398:

Právní účinky promeškání lhůty k podání žalobní odpovědi nastávají s a m y s e b o u, tudíž i bez návrhu žalobcova, aby tyto následky byly uskutečněny. Nelze tedy promeškání lhůty k podání odpovědi podle § 243 c. s. ř. udělené více zhojiti. Ustanovení § 145, odst. 2. c. s. ř. tu místa nemá.

Žalobní odpověď po uplynulé lhůtě podaná se odmítne. Žalobce n e m ů ž e toto obmeškání prominouti.[12])

---

[10]) Ve spise: Zur Lehre von den besonderen Verfahrensarten nach der neuen Zivilprozessordnung. Wien 1903, Alfred Hölder, čteme na str. 54: »Aus der Struktur des Eheprozesses ergibt sich mangels einer ausdrücklichen Vorschrift die Folgerung, daß die Gerichtsferien auf die Ehesachen keinen Einfluß üben«. Soudy se tímto názorem n eřídí.

[11]) Tamtéž na str. 39.

[12]) Tak dobrozdání nejv. soudu víd. a ministerské vysvětlivky k § 298, odst. 1 c. s. ř. Souhlasně i prof. Ott ve svém Soustavném úvodu, díl II. na str. 70. a Schauer, v 5. vydání Manzova c. s. řádu; jenže tento je mínění, že opozděná odpověď se neodmítne, nýbrž prostě žalobci doručí.

K § 54, na str. 396, 399 a 401:

U okr. soudu vynáší se k návrhu rozsudek pro zmeškání 1. po rozumu §§ 396 a 442, odst. 1. c. s. ř.:

a) nedostavila-li se strana k prvnímu roku podle § 239;

b) nebylo-li však užito tohoto prvého roku, nedostavila-li se strana k prvnímu ústnímu jednání (přelíčení);

c) dostavily-li se sice strany k prvému roku, jedna z nich pak se k prvnímu ústnímu jednání nedostavila.

K c) nevadí, že při prvém roku žalovaný žalobní děj popřel, neboť prohlášení jeho nemá tu jiného procesuálního významu než projevení vůle, že hodlá se do sporu pustiti; prvý rok není vůbec určen k jednání ve věci hlavní;[13])

2. po rozumu §§ 399 a 442, odst. 2. c. s. ř.: nedostavila-li se strana k pozdějšímu ústnímu jednání, které bylo po odročení prvního neb dalšího ústního přelíčení ustanoveno.

Překážkou není, že při prvém ústním přelíčení obmezil se žalovaný pouze na popření údajů žalobních.[14])

K § 57, na str. 415 a 416:

Také soudy uznávají zásadu, že pravomocný rozsudek upravuje právní poměry s konečnou platností i tehdy, když tento nekryje se se skutečným právním stavem, jest tedy objektivně nesprávný. Nepřipouští proto žaloby s uznáním, že pohledávka, rozsudkem pro zmeškání pravoplatně přisouzená, nepozůstává.[15])

K § 60, na str. 426:

Judikát č. 248 vyvolán byl obavou, že by se hromaděním přípr. podání mohla zvrhnouti ústnost v písemnost.

Přípravné podání, které došlo tak pozdě před ústním přelíčením, že o něm předsedovi senátu nelze již učiniti opatření (na př. předvolání svědka, znalce, vyžádání listiny), nemá dojista oprávnění a mine se účinkem; zastupuje vlastně jen obsah pozdějšího protokolu, což jest nepřípustno.

K § 63, na str. 437 a 438:

Plenárními nálezy našeho nejv. soudu pod č. 368/24 a č. 371/24 úř. sb. bylo vysloveno, že jest povždy jednati podle předpisů pro řízení ve věcech nepatrných, byla-li žalobní žádost obmezena na soudní náklady a že jest o ní rozhodnouti usnesením. Přitom ale bylo přehlédnuto, že do usnesení přípustným jest

---

[13]) Souhlasně nález ve sbírce nejv. soudu (dr. Vážný) pod č. 4001.

[14]) Souhlasně nálezy víd. nejv. soudu v úř. sb. pod č. 1688 (též ve Zprávách z r. 1916, na str. 234) a plenární rozhodnutí našeho nejv. soudu, uveř. ve Věstníku z r. 1924 pod č. 20 na str. 159 a v Právníku z r. 1924 na str. 378.

[15]) Tak i nález nejv. soudu víd. ve Zprávách z r. 1917, na str. 381.

rekurs, kdežto do rozsudku, obsahujícím výrok o útratách, každý opravný prostředek jest vyloučen (§§ 501, 517 č. 5 c. s. ř.).

K § 64, na str. 440:

Pomlčením o pravosti držby v § 457 c. s. ř., který jest totožný se staršími předpisy, uznal c. soudní řád mlčky možnost exceptionis vitiosae possesionis ab adversario.[16]) Taková držba vi, clam, precario nabytá se nechrání, byla-li žalovaným námitka do 30 dnů vznesena.

Díl III.

Při stati o odvolání použil spisovatel výsledků svého spisu »Odvolání podle rak. c. ř. s.« a výslovně podotýká, že při řešení otázek detailních spokojil se s prostým odkazem na tento spis. Jest toho litovati, poněvadž spis ten jest dávno rozebrán a tím ponejvíce praktikům a nynějšímu dorostu právnickému nepřístupným.[17])

K § 2, na str. 17:

Také v případě § 502, odst. 4. cřs. jest dovolání proti potvrzujícímu rozsudku soudu odvolacího jen tehdy přípustno, když novému rozsudku soudu prvního za základ položen byl právní názor v usnesení zrušovacím vyjádřený. Nevyslovil-li tudíž soud odvolací v případě § 496, č. 2. a 3. ve svém zrušovacím usnesení vůbec právního názoru, není revise přípustna; také ne, nebyl-li názor I. soudu meritorně vadným shledán.[18]) Spisovatel jest (na str. 116) odchylného mínění, že odv. soud **musí** vždy vytknouti, z jakého právního názoru při svém rozhodnutí vycházel.

K § 4, na str. 25:

Mínění se rozcházejí, může-li notář jako proc. zmocněnec strany v místech, kde nesídlí alespoň dva advokáti, prohlásiti opravný prostředek odvolání do soudního protokolu. Většina je pro připuštění (i sdělení odvolací.)[19])

K § 4, na str. 27:

Prohlášením dotčeného rozhodnutí počíná lhůta k po-

---

[16]) K tomu Randův Besitz na str. 121 a 122 (»... daß der Besitz desjenigen Klägers nicht geschützt wird, den denselben dem Beklagten fehlerhaft entzogen hat....« a totéž dílo v českém rouše od dr. H. Šikla na str. 169.

[17]) Záslužné toto dílo posoudil podepsaný ve Zprávách z r. 1914 na str. 386 a násl.

[18]) To jest nyní v s. praksi communis opinio. Souhlasně nálezy, uveř. ve Zprávách z r. 1916, na str. 139, 197 a 381 v Právníku z r. 1917, na str. 460 a ve Zprávách z r. 1918, na str. 83.

[19]) Tak nálezy ve Zprávách z r. 1913 na str. 202, v Gerichtshalle z r. 1908, sešit č. 30 a ve sbírce nejv. s. (dr. Vážný) pod č. 3484.

dání opravného prostředku (odvolání, rekursu), také ještě vůči žalobci při rozsudku pro zmeškání, pokud týž žalobnímu nároku vyhověl (§ 416, odst. 3., věta 2. csř.).

K § 4, na str. 29 a 36:

Kdyby soud I. neb II. stolice nedostatek včasnosti neb přípustnosti revise byl přehlédnul, není odpůrce dovolatelův oprávněn, by tomu rekursem odporoval, pouze mu přísluší uplatňovati své námitky proti včasnosti a přípustnosti dovolání v odpovědi dovolací (§ 507, odst. 1 csř. ve znění novely čís. 118/14 ř. z.).

K § 4, na str. 36, 37 a k § 6 na str. 49:

Přípravné spisy odvolací mohou obsahovati právní vývody a výklady o skutcích a průvodech i tenkrát, zřekne-li se odvolatel — prozatím jen jednostranně — ve svém odvolání odvolacího jednání; neprohlásí-li se odpůrce v zákonné lhůtě ke sdělení určené opačně, může podati odvolací sdělení se stejným obsahem (čl. III., odst. 1. novely č. 123/23 Sb.). O tom jedná spis později na str. 95.

K § 6, na str. 40 a násl.:

Důvody odvolací vykazují, jak spisovatel správně uvádí, pestrou rozmanitost. Vypočtení jich jest tudíž obtížno, ani zákon se o to nepokusil. Jisto jest, že žádný stižný bod není z odvolání vyloučen.[20]) Ovšem s ohledem na zákaz a nepřípustnost novot v řízení odvolacím nedopouští se odvolání z důvodu, že rozsudek prvého soudce, bez ohledu na obsah spisů a výsledky důkazů, jest objektivně nesprávným a právu neodpovídá. Aby však značná různost důvodů odvolacích a dovolacích každému, jmenovitě však dorostu právnickému, byla patrna, doporučovalo by se snad vyjádřiti, že důvody odvolací jsou především totožny s těmi, které jsou v § 503 pod č. 1.—4. uvedeny a kromě toho že tu platí ještě důvod nesprávného zjištění jisté skutečnosti ve smyslu jiném, než jaký má odvolatel za správný, zejména důsledkem nesprávného ocenění průvodů. Tím by alespoň zhruba byly nejdůležitější a nejběžnější materielní důvody odvolací vyčerpány.[21])

---

[20]) Čteme proto v materiáliích k tehdy novým zák. proc.: »Alle Seiten des Verfahrens und des Urteiles sind der Prüfung unterworfen... kurz die Berufung und das Berufungsverfahren sollen keinem Beschwerdegrunde prinzipiell verschlossen sein .... kein Mangel wird der Anfechtung entzogen....«

[21]) Důkladné pojednání o dovolacím důvodu ř. s. § 503 nalezneme v Prager juristische Zeitschrift v sešitě IV. r. 1925 na str. 148 a

K § 9 na str. 97:

Odvolací soudy používají fakultativního řízení neveřejného při uplatňování a přezkoumání v š e c h důvodů odvolacích, tedy nikoliv jen důvodu omylného právního posouzení věci. Předpokladem ovšem jest, že se v otázce s k u t k o v é podklad posudku prvého nemění. Tento změniti dopouští se jen po předsevzetí ústního, odvolacího líčení, a bylo-li přesvědčení soudce prvního o rozhodujících skutečnostech založeno na důkazech b e z p r o s t ř e d n ě — tedy s vyloučením soudce dožádaného — předsevzatých, když odv. soud důkazy ty opakoval neb důkazní řízení doplnil.

K § 18, na str. 137:

Opožděný neb nepřípustný revisijní rekurs odmítne i stolice d r u h á a nepředloží jej soudu nejvyššímu, pakli tak neučinil soudce první.[22])

K § 19. na str. 140:

Předmětem žaloby o zmatečnost jest též konečné usnesení ve sporech o rušenou držbu; žaloba o obnovu jest vyloučena.[23])

K § 21, na str. 150 a 151:

Směřuje-li žaloba o obnovu o zvrácení s k u t k o v é h o podkladu rozsudku, tedy o změnu přesvědčení soudcova o rozhodných skutečnostech, může býti příslušným j e d i n ě buď soudce p r v ý — tento, když jeho zjištění n e b y l o odvoláním vzato v odpor — neb soud o d v o l a c í, když se týž v důsledku vzneseného odv. důvodu omylného zjištění skutkového se skutkovým podkladem rozsudku prvého zabýval, bez ohledu na to, zdali ve směru tom odvolání vyhověl či ne. Nejvyšší soud nepřijde tu n i k d y v úvahu. Jest to v příčinné souvislosti s podstatou řízení dovolacího. Toho si nejsou právní zástupci mnohdy vědomi.

K § 24, na str. 169:

Nejvyšší soud v Brně (viz jeho nález ve Sbírce min. sprav. pod č. 137/21) jest mínění, že i v řízení mandátním může žalobce během řízení uplatniti nové skutkové okolnosti, ba i žalobu změniti, při čemž se ovšem i žalovanému přiznává právo nových námitek. Tím by ale byla celá podstata mand. řízení zvrácena!

K § 27, na str. 178 a 183:

Poslední zákon o ochraně nájemníků je z 26. března 1925, č. 48 Sb., který pozbývá účinnosti dnem 31. března 1928.

---

násl. od dra Eisingra. O dovolacím důvodu č. 4 § 503, pojednal podepsaný ve Zprávách z r. 1912 a ve samostatném spise v Brně 1912.

[22]) Tak v repetitorice nálezů pod č. 260, uveř. v úř. sb. pod č. 234 (nová řada) a v Právníku roč. LV. na str. 625.

[23]) Stejně nález uveř. ve Zprávách z r. 1913, na str. 107.

Skoro současně vydán byl nový zákon ze dne 31. března 1925, č. 51 Sb. o odkladu exekučního vyklizení místností, který platí taktéž do 31. března 1928.

K § 27, na str. 177, 180 a 182:

Nejvyšší soud v Brně (viz jeho nálezy č. 147 sbírky nejv. s. [sb. Vážný] a č. 135 sbírky min. sprav.) má za to, že nutno i proti mimosoudní ústní výpovědi podati námitky, jinak že nabývá výpověď účinnosti. Tu stojíme před úplnou novotou. §§ 566, odst. 4. a 566, odst. 3. c. s. ř. žádají výslovně důkazy o výpovědi a doručení téže hodnověrnými listinami. Proti mimosoudní výpovědi, jež požadavkům těmto neodpovídá, jsou námitky v řízení nájemním nepřípustny.[24])

Není dobře myslitelno, kterak možno proti pouhé ústní výpovědi podati námitky. Považme jen, že bylo ve sporu nutno nejprve dokazovati, zdali vůbec výpověď se stala, kdyby vypovídající neb domněle vypovídající existenci a obsah téže popíral.

Ovšem není ústní výpověď bez právního účinku. O její existenci a oprávnění téže bude se však teprve rozhodovati, až se po uplynutí výpovědní lhůty podá žaloba o vyklizení. Nevznesením námitek však ústní výpověď nevčasná, neoprávněná a pod. sama sebou účinnosti **ne**nabývá.

K § 28, na str. 186:

O možnosti sloučiti žalobu manželskou se žalobou o majetková práva ze svazku manželského jednáno bylo již shora.

K § 28, na str. 187:

Správně se uvádí, že ve sporech o rozvod bude důsledkem zásady vyhledávací vyloučen rozsudek pro uznání. Nepřímo to vyplývá z § 37, č. 7**b** zák. o org. s. (čl I. cís. nař. z 1. června 1914, č. 118 ř. z.), že povolení souhlasného rozvodu **ne**má zapotřebí usnesení senátu, pakli ve sporu o rozvod dojde mimo ústní přelíčení k smíru, podle něhož obě strany žádají souhlasně o povolení k rozvodu.

K § 30, na str. 210:

Ve sporu syndikátním

1. jest důkaz slyšením žalovaného úředníka (zřízence) jako strany vyloučen, pokud nebyl zproštěn povinnosti k mlčenlivosti (§§ 320, č. 3 a 372 c. s. ř.);

2. nelze spojiti jednání o nároku syndikátním s jednáním o regresním nároku státu (§ 602 c. s. ř. a § 19 zák. z 12. července 1872, č. 112 ř. z.)[25])

---

[24]) Viz nález ve Zprávách z r. 1915, na str. 329.

[25]) O tom Ott l. c. na str. 38 a 39.

K § 33, na str. 236 a 243:

Rozsudkem senátu pro řešení kompetenčních konfliktů ze dne 25. května 1925, č. 337/25 (uveř. ve Věstníku min. sprav. z r. 1925, na str. 123—125) bylo vysloveno, že odst. 2. § 105 ústavní listiny — zní: »Podrobnosti upravuje zákon« — nevyžaduje ku své účinnosti ještě nějakého dalšího zákona k jeho provedení, že jest sám o sobě normou již nyní účinnou, normou, kterou lze i bez prováděcího zákona již nyní applikovati, a odkázal rozhodování o žalobě na prohlášení nálezu rozhodčí komise podle § 3, lit. g) zákona o závodních výborech o nárocích soukromoprávních vydaného, jako zmatečného a právně bezúčinného k příslušnosti řádných soudů.

Závěr:

Každý spis má svůj příliv a odliv zájmu. Okolnost, že v jediném díle zpracovány jsou dva různé řády procesní — zjev to až na Hartmannův komentář řádů exekučních ojedinělý —, které se teprve v popřevratové době zásluhou našich ministerstev spravedlnosti a pro sjednocení v několika částech shodují, jest způsobilá přivoditi vzrůst zájmu jmenovitě v těch kruzích, jimž znalost obou c. s. řádů jest v povolání nezbytnou. Zájem ten nedovede ani zmařiti budoucí jednotná úprava řádu toho pro celou oblast čs. republiky, která, jak se dovídáme, svěřena byla, ovšem s výhradou budoucích oprav a změn, spisovateli tohoto díla, tedy osobě již předem k tomu svým povoláním a svými schopnostmi dojisté míry předurčené.

Již dnes možno se nadíti, že úpravou tou nebude setřen pel v celé Evropě uznávaného veledíla Kleinova, a že změny budou se týkati jen oněch částí, k nimž bohaté zkušenosti soudní prakse daly podnět.

Ve směru tom výsledky druhého sjezdu čs. právníků jisté směrnice již naznačily. Zbývá jen ještě podotknouti, že objemné dílo jest v řeči bezvadné, ve slohu vzorném a zřetelném, že tisk jest líbivý, bez mála prost všech chyb, a že celková úprava jeho jest úhledná.

Věcný rejstřík — paragrafový schází — usnadňuje používání tohoto souborného díla. Zasluhuje právem všestranného a nejhojnějšího rozšíření.[26]) Sen. president K. Flieder.

---

[26]) Civilní procesualista na zdejší něm. universitě zmiňuje se v Prager jur. Zeitschrift, seš. 4. z r. 1925, na str. 170 při posouzení nového komentáře rak. c. s. řádu a jur. normy od dra Rudolfa Hermanna o tom, že podobného díla u nás nemáme. Patrně mu zůstaly nové komentáře jeho kolegy z Karlovy university prof. dra Hory (vydané v »Kompasu«) neznámy.